

Posudek na diplomovou práci Aleny Fürstové *Žánrové podoby v historické próze Oldřicha Daňka*

Oldřich Daněk nepatří k autorům, kteří stojí v popředí zájmu literární vědy. Zvláště se to týká jeho próz. Zatímco jeho dramata patří k repertoáru českého poválečného divadla a stala se předmětem několika analýz (zabývá se jimi i monografie olomoucké bohemistky a teatroložky Aleny Štěrbové), Daňkovy romány, novely a povídky zůstávají na okraji zájmu. Příznačná je věta v elektronickém Slovníku české literatury po roce 1945 „jako prozaik debutoval Daněk historickým románem *Král utíká z boje*, který spolu s romány *Král bez přílby* a *Vražda v Olomouci* tvoří volnou trilogii, zahrnující dobu posledních Přemyslovců až k nástupu Jana Lucemburského na český trůn.“¹ Ve skutečnosti právě první zmíněný román zachycuje historické události až do roku 1320, tedy deset let po Janově korunovaci.

Alena Fürstová si zvolila čtyři Daňkovy prózy s historickými náměty, které rozděljuje podle žánrového klíče na historickou prózu (*Král utíká z boje* a *Král bez přílby*), detektivku (*Vražda v Olomouci*) a apokryfy (*Nedávno...*), i když zároveň upozorňuje na to, že zejména v posledních dvou dílech nejde o „čisté“ podoby žánru (*Vraždu v Olomouci* proto pojmenovává jako „historickou detektivku“). V prvních kapitolách stručně připomíná biografická data Oldřicha Daňka a vymezuje pojem historické prózy. Daněk je od šedesátých let spolu s Šotolou a Körnerem nejvýraznějším představitelem netradiční historické prózy v české literatuře (odklon od mimetičnosti, každodennost dějin, příklon k privátní sféře života, motivy deziluze a skepse). Vlastním jádrem diplomové práce je analýza zmíněných čtyř próz. Vždy jí předcházejí krátké podkapitolky věnované definici žánru a jeho vývoji. Jakkoliv se tyto pasáže mohou zdát nadbytečné, v celku práce mají smysl, protože upozorňují na širší kontext, v němž Daňkovy prózy vznikaly a implicitně se k nim vztahují. Tak třeba úvodní charakteristika próz ve svazku *Nedávno...* („Hypotexty jsou zde historické události, které z většiny nejsou příliš známé, tedy nemůžeme říci, že by patřily do historického povědomí běžného čtenáře.“; s. 47) nepřímou vymezuje Daňkovy apokryfy vůči apokryfům Karla Čapka či Karla Michala, které naopak vycházejí z obecně známých hypotextů.

Kromě dobré znalosti literárněhistorických a genologických souvislostí je předností práce Aleny Fürstové schopnost vnímavě interpretovat literární text v detailu i v širších celcích. Tak například u románů *Král utíká z boje* a *Král bez přílby* uvádí, že Daněk sice vycházel z historických pramenů a fikční svět je tedy historicky hodnověrný, ale zároveň mentalita postav je v podstatě totožná s myšlením a chováním autorových současníků, ne lidí středověku. Přitom „události románu, byť mají základ v historických faktech a vycházejí z dostupných pramenů, jsou čtenáři prezentovány pouze jako možná verze“ (s. 24). Tato přiznaná hypotetičnost fikčního světa je rysem, který je pro Daňkovy prózy s historickými náměty příznačný.

Diplomová práce Aleny Fürstové je dobře promyšlená i dobře napsaná. Zabývá se málo zpracovaným tématem a může být tak přínosná k poznání prozaického díla Oldřicha Daňka i

¹ <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=280> (přístup 25.8.2017)

próz s historickými náměty od šedesátých do osmdesátých let 20. století. Jako vedoucí doporučuji diplomovou práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou „výborně“.

28.8. 2017

Jiří Holý